

01

Maart 2022 Jaargang 10



NIEUWSBRIEF

Nieuwsbrief

| | |
|-----------|---|
| 1 | <i>Column/ Colofon</i> |
| 2 | <i>Excursies en vrijwilligers werkzaamheden</i> |
| 3 | <i>Info Werkgroepen</i> |
| 4 | <i>Foto's in beeld</i> |
| 6 | <i>SN&LZW nieuws</i> |
| 13 | <i>Persberichten</i> |
| 16 | <i>Flapie</i> |
| 17 | <i>De wilde tuin</i> |
| 19 | <i>We planten massaal de verkeerd bomen</i> |
| 21 | <i>Jaarrond tuintelling</i> |
| 26 | <i>Buiten de regio</i> |
| 27 | <i>Kort bericht</i> |
| 28 | <i>Vrijwilligers gevraagd</i> |

Werkgroep Flora en fauna Zwijndrechtse Waard

WetensWaard



Stichting Natuur en Landschap Zwijndrechtse Waard

Bestuur

| | | |
|-----------------------------------|-----------------|-------------|
| Voorzitter | Hans Bakker | |
| Secretariaat en sponsering | Cees Roosendaal | 078-6101879 |
| Penningmeester | Gert de With | 078-6185939 |

Coördinatoren

| | | |
|---|--------------------------------|----------------------------|
| Werkgroep Flora en fauna | Ron Stevense | 078-6120366 |
| Natuureducatie | Lidy van der Lans-Exler | 078 6812629 |
| Ruimtelijke ordening | Martin de Bruin | 078-6102822 |
| Beheer 't Weetpunt Agenda planning | Harrie de With Cees de Baat | 078-6823346 06 10732313 |

Eindredactie

Ron Stevense

Kopij voor het volgend nummer per e-mail naar rstevense@chello.nl



COLUMN

Het is weer zover corona regels zijn verdwenen en alle activiteiten komen weer op gang. We hopen het komende tijt weer dat het één en ander georganiseerd kan gaan worden.

Ook afgelopen tijd zijn er diverse gebeurtenissen voorbij gegaan. Zo hebben we mogen inspreken bij de gemeenteraad over de bomen kap bij de blauwe brug. 180 bomen die weg moeten. Lees verderop er enen artikel over.

Ook is er veel veranderd bij de werkgroep die de Hooge Nesse beheert. Sinds het opheffen van de Stichting Hooge Nesse Veerplaat heeft de SN&LZW het overgenomen en zullen alle activiteiten en Fincien onder deze vlag plaats vinden. Dit is niet zomaar gegaan er zijn vele vergaderingen met de Gemeente Zwijndrecht en SBB aan vooraf gegaan. En deze blijven voorlopig ook nog nodig. Het vinden van een nieuwe duidelijke structuur blijft moeilijk en we zullen blijven werken aan een natuurgebied waar natuur, recreatie enz. hun plaats kunnen vinden.

Het gebouw op de Hooge Nesse is zo goed als zeker het Ara hotel verkocht en we zijn benieuwd wat voor voorwaarden eraan verbonden zijn. Blijven activiteiten voor natuureducatie mogelijk? We zullen u op de hoogte houden.

Bloeiende bollen in januari, ja de meeste bollen en vroegbloeiers zijn alweer uitgebloeid. Het voorjaar is wel erg vroeg begonnen.

De nieuwsbrief wordt ook steeds meer een brief waar activiteiten in vermeld worden. Heeft u een activiteit die gepubliceerd moet worden geeft het dan door.

Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de "Stichting Natuur en Landshap Zwijndrechtse Waard"

*Bezoekerscentrum: t 'Weetpunt
Develpad 169
3335AR Zwijndrecht*

Voor verdere informatie kunt onze website bezoeken

*Stichting Natuur & Landschap Zwijndrechtse Waard:
<http://www.natuur-zw.nl/Wordpress/>*

*Redactie:
Eindredactie en eindverantwoordelijkheid: Ron
Stevense*

*Alle stukjes kunnen en activiteiten kunnen gemaild worden naar
rstevense@chello.nl*

Deze nieuwsbrief "vervangt de nieuwsbrief van de Flora en fauna Werkgroep Zwijndrechts Waard



Bergeenden

Excursies Vrijwilligers werkzaamheden Activiteiten

Agenda 2022

WERKGOEP NATUURONDERHOUD ZWIJNDRECHTSE WAARD

Werkzaamheden in de Hooge Nesse polder/ Veerplaat

Natuur werkdag Hooge Nesse van 9.00-12.30 uur

Gegevens zie info bladzijde

9 maart
Woensdag

19 maart
Zaterdag

30 maart
Woensdag



N a t u u r a c t i v i t e i t e n

Voor de jeugd
in / bij 't Weetpunt
Develpad 169, 3335 AR Zwijndrecht

Zaterdag 19 maart 2022

Start 1 uur tot 3 uur

Lente in aankomst



We gaan kijken wat het seizoen de Lente te bieden heeft

Werkgroep Natuur Beheer Zwijndrechtse Waard

Locatie: Hooge Nesse/Veerplaat

KORTE INFORMATIE:

- | | |
|---|----------------------------------|
| 1 | Stromschade verwijderd |
| 2 | Hazen dood gevondene hoe ka dit? |
| 3 | Aanschaf nieuwe tractor |



Verzamelen bij de ingang Hooge Nesse/bij hsl-lijn. (Lindsedijk)

Aanvang: 9.00 uur- 12.30 uur
 Klaarzet team 8.30 uur bij van Nesse/ werkschuur
 Onder leiding van: Ron
 Info en afmelden bij: rstevense@chello.nl

Weersverwachting

Verwachte temperatuur: Celsius
 Weer:
 Bijzonderheden:

Beheeractiviteiten: De winter activiteiten zijn gestopt. We beginnen nu aan beheer wat broedseizoen niet stoort.

Flora en Fauna Werkgroep Zwijndrechtse Waard

Vogelwerkgroep Zwijndrechtse Waard

Excursie werkgroep

Werkgroep nestkasten

KORTE INFORMATIE:

- | | |
|---|--|
| 1 | Bomen geklapt Veerplaat |
| 2 | Lijk nu I voorjaar |
| 3 | Weetpunt open zie website voor opening tijden |
| 4 | Wie weet een om geknaagde beverboom te vinden voor tentoonstelling |
| 5 | Honden uitlaat bedrijven worden een plaag in natuurgebieden |
| 6 | |

Flora en fauna werkgroep nieuws

Diverse stormen hebben ons land geteisterd en dat heeft ook gevolgen. In Zwijndrecht zijn verschillende grote bomen omgewaaid zo ook op de Hooge nesse zijn een aantal bomen omgewaaid. De schade valt mee en we hebben de bomen die gevaar of over het pad zijn gevallen weggezaagd.

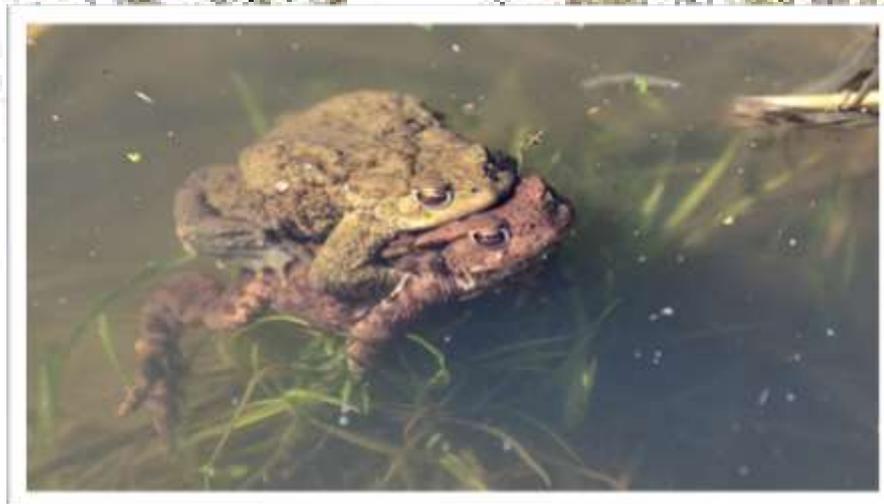
Helaas is de verwachte plaatsing van kamera's vanwege het vandalisme stopgezet. We hopen in de toekomst met de gemeente alsnog tot een oplossing te komen tegen de vernielingen en brandstichtingen die plaats vinden. Afgelopen week is er nog een klimpaal in het speelbos in de brand gestoken.

Ondanks alle afspraken heeft het Waterschap zicht laten horen dat er tocht een schouwstrook gemaaid moest worden op de Hooge Nesse. Dit is gebeurd. Helaas is er ook een verkeerd gedeelte gemaaid in het nog nooit aangetaste gedeelte van de strook. We hopen wel in overleg te komen voor goed vast gelegde afspraken. Waren die er dan niet, volgen ons wel maar de verandering van personele bezetting bij SBB en Waterschap gaat niet altijd vlekkeloos blijkt maar weer.

FOTO'S IN BEELD



Beyer langs de Veerplein.
Foto Jeroen Pullens



Padden trek weer beginnen



Voorjaar komt weer de bladeren zijn zichtbaar

Vrijwilliger bij de Stichting Natuur & Landschap – Zwijndrechtse Waard

Van Jacques Rozendaal,

Wim Los had mij aangemeld om te figureren in een Glossy over vrijwilligers in de gemeente Zwijndrecht. U heeft de vrijwilligersavonden misschien wel eens bezocht. Gemeenteraadsleden en wethouders deden de bediening, de burgemeester hield een toespraak en verder vrij snoepen en drinken. Enfin, de afgelopen jaren kon dat niet. Als alternatief was er dus de Glossy, waarin een selectie was gemaakt uit de vele vrijwilligers die zich in Zwijndrecht inzetten. Hieronder mijn verhaal. Het is gelukt om het over de vrijwilligers van de VAMP en de SN&L-ZW te hebben.

“De Zwijndrechtse Waard is een klein plekje op de landkaart, maar ook op dit kleine plekje zijn nog vele mooie stukjes groen te vinden.”

Eyeopener voor zeiler, kampeerder, wandelaar en fietser – en dus natuur- en landschapsliefhebber Jacques Rozendaal. De Zwijndrechtse Waard heeft, als je er oog voor krijgt, veel mooie plekken, waar wandelen en fietsen prima kan en - dichtbij huis! Zo'n 10 jaar geleden, kreeg de oud schoolmeester de vraag of hij 'iets kon doen' voor de SN&L-ZW. De website leek wel wat. Van het een kwam het ander.

Bij elkaar zijn er ruim honderd vrijwilligers actief bij de Stichting en de Vereniging Arboretum Munnike Park (VAMP), schat Jacques. *‘Die doen van alles: onderhouden van het Arboretum Munnike Park, natuur-onderhoud op de Veerplaat/ Hooge Nesse, koffie schenken voor vrijwilligers en bezoekers, op pad gaan met kinderen (en ouderen) om te laten zien hoe mooi natuur is, filmpjes in elkaar zetten, vogels en insecten tellen, mee organiseren van de Dag van de Duurzaamheid.’* Trouwens: *‘Nieuwe vrijwilligers zijn altijd welkom.’* Er is altijd wat te doen. Het is nooit af. Uitvalbasis is het Natuur- en Milieu Educatie centrum 't Weetpunt. Destijds gebouwd met inzet van vrijwilligers en nog niet zo lang geleden gemoderniseerd, weer met voornamelijk vrijwilligers.

Jong en oud.

Doelstelling van de Stichting is o.a. jong en oud te betrekken bij behoud van groen en verbetering van het leefmilieu. Natuur, milieu, landschap, zeker dichtbij, gaat ons allemaal aan. Naast de website is Jacques actief voor de Stichting bij het maken van promotiemateriaal en presentaties. *“Ik hou ervan om dingen te vertellen. Het is leuk om mensen te ontmoeten bij de gemeente, het waterschap en organisaties als SBB en IVN. Als Stichting hebben we kunnen bijdragen aan de herinrichting van de Hooge Nesse/Veerplaat, waarbij natuur en recreatie in goed overleg samengaan. Het autarkische en circulaire gebouw ‘de Schoone Nes’ daar, is bijzonder.”*

Klik met de natuur.

In 1989 werden kort na elkaar de VAMP en de SN&L-ZW opgericht. Zie het als protest tegen ontbossing en zorg om achteruitgang van natuur wereldwijd en dichtbij. Dat werd toen steeds duidelijker en is nog steeds zeer actueel. Vandaar die tweehonderd boomsoorten uit de hele wereld in het Arboretum. De Stichting maakte zich zorgen, nog steeds, om het verlies van natuur & landschap in de Zwijndrechtse Waard. De bouwwoede, de infrastructuur (A16, A15, rangeerterrein Kijfhoek, De Betuwe spoorlijn, de HSL) dreigen alles op te slokken. Met o.a. EXPO 's in 't Weetpunt proberen we dat aan te kaarten. Die over insecten loopt af. Eentje over Bevers staat in de steigers.

Iedereen doet wat, alles bij elkaar is het een mooi plaatje.

www.natuur-zw.nl www.arboretummunnikepark.nl

De Glossy op papier nog niet gezien?

Via deze link kunt u die ook online lezen:

https://www.zwijndrecht.nl/Inwoners/Alle_onderwerpen/Zorg_geld_en_jeugd/Vrijwilliger

Schoolgidsen (folder) cursus



SN&L-ZW organiseert weer een schoolgidsencursus in 't Weetpunt.

“De jeugd moet veel meer buiten kunnen genieten van de natuur!” Vindt u dat ook? Volg dan de IVN SCHOOLGIDSEN CURSUS en u draagt uw steentje bij.

Er zijn vele redenen te bedenken waarom de IVN SCHOOLGIDSEN CURSUS voor u interessant kan zijn. IVN is de landelijke organisatie voor Natuur en Milieu- educatie. Ook in Dordrecht en Zwijndrecht is IVN actief. Regelmatig worden cursussen gegeven over diverse natuur- en milieuthema's. Eén cursus hiervan is de IVN Schoolgidsencursus.

In deze cursus doet u in 14 lessen praktische kennis op over natuuronderwerpen die we in onze activiteiten aan o.a. basisscholen aanbieden. Enkele onderwerpen worden ook op scholen behandeld in de onder- en bovenbouw.

Doel : Natuurlessen verzorgen buiten school, onder schooltijd.

Start: Donderdagavond 24 maart 2022 (verplaatst om meer cursisten kans te geven mee te doen).

Dag en tijd: 7 theorielessen op donderdagavonden van 19.45 — 21.30 uur en 7 praktijklessen op zaterdagochtenden van 9.00 — 10.30 uur en 6 stage dagdelen in overleg.

Plaats: 't Weetpunt, Develpad 169, 3335 AR, Zwijndrecht, binnen en buiten “op locatie”

Kosten: € 75,00 inclusief koffie/thee en inclusief 1 jaar lidmaatschap van het IVN à € 24,00

Na het succesvol doorlopen van de cursus ontvangt de cursist het Landelijke IVN Schoolgidsen diploma op 20 oktober 2022.

Eindresultaat: Om het diploma IVN SCHOOLGIDS te ontvangen dient men:

- 90% van de lessen gevolgd te hebben,
- 6x (een dagdeel) natuurstage hebben meegelopen, zoveel mogelijk op de verschillende locaties waar we actief zijn ('t Weetpunt, de Kiboehoeve, de Hooge Nesse in Zwijndrecht en de Frelustal, het Jeugdspaelpark en de Sophiapolder in H.I. Ambacht)
- 1 korte presentatie (ca. 5 minuten) te houden over de examenopdracht.

Examenopdracht: een natuuractiviteit als eindpresentatie verzorgen voor een schoolklas in de Zwijndrechtse Waard.

Aanmelden en/of meer informatie bij Lidy van der Lans (lidyexler777@gmail.com) en/of Connie van Schaik (cdubbelman@kpnplanet.nl)

Een duidelijke folder is beschikbaar op de website van de SN&L-ZW : <https://www.natuur-zw.nl/>

Niet te lang wachten, er zijn nog plaatsen vrij.

Informatie

Wij verzorgen al enkele jaren met een gezellige groep schoolgidsen natuurlessen aan kinderen. Wilt u daaraan deelnemen en meer over deze IVN Schoolgidsencursus weten, neem dan contact op:

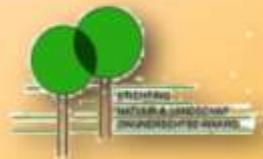
per mail
cdubbelman@kopnplanet.nl

of door het aanmeldingsformulier op te sturen naar:

Connie van Schaik - Dubbelman
Klarinetsingel 184
3335 DE Zwijndrecht



www.ivn.nl/dordrecht



www.natuur-zw.nl



in samenwerking met
**Stichting Natuur & Landschap -
 Zwijndrechtse Waard**

Schoolgidsen Cursus 2022



"De jeugd moet veel meer buiten kunnen genieten van de natuur!" Vindt u dat ook?
 Volg dan de **IVN SCHOOLGIDSENCURSUS** en u draagt uw steentje bij.
 Er zijn vele redenen te bedenken waarom de **IVN SCHOOLGIDSENCURSUS** voor u interessant kan zijn.

IVN is de landelijke organisatie voor Natuur en Milieu-educatie. Ook in Dordrecht en Zwijndrecht is IVN actief. Regelmatig worden cursussen gegeven over diverse natuur- en milieuthema's. Een cursus hiervan is de

IVN Schoolgidsencursus

In deze cursus doet u in 14 lessen praktische kennis op over natuuronderwerpen die we in onze activiteiten aan basisscholen aanbieden. Enkele onderwerpen worden ook op scholen behandeld in de onder- en bovenbouw.

| | |
|--------------------|--|
| Doel | Natuurlessen verzorgen buiten school, onder schooltijd |
| Start | Donderdagavond 10 maart 2022 |
| Dag en tijd | 7 theoretische lessen op donderdagavonden van 19.45 - 21.30 uur en 7 praktijklessen op zaterdagochtenden van 9.00 - 10.30 uur en 6 stage dagdelen in overleg |
| Plaats | 't Weetpunt, Develpad 169, 3335 AR te Zwijndrecht, binnen en buiten "op locatie" |
| Kosten | € 75,00 inclusief koffie/thee en inclusief 1 jaar lidmaatschap van het IVN à € 24,00 |

Na het succesvol doorlopen van de cursus ontvangt de cursist het Landelijke IVN Schoolgidsen diploma op 20 oktober 2022

Eindresultaat: Om het diploma IVN SCHOOLGIDS te ontvangen dient men:

- 90% van de lessen gevolgd te hebben,
- 6x (een dagdeel) natuurstage hebben meegemaakt, zoveel mogelijk op verschillende locaties waar we actief zijn ('t Weetpunt, de Kiboehoeve, de Hooge Nesse in Zwijndrecht en de Freistal, het Jeugdspeelpark en de Sophiapolder in H.I. Ambacht)
- 1 korte presentatie (ca. 5 minuten) te houden over de examenopdracht.

Examenopdracht: een natuuractiviteit als eindpresentatie verzorgen voor een schoolklas in de Zwijndrechtse Waard.

Programma 2022

| | |
|-------------|--|
| Do 10 maart | Uitleg cursus en bespreken educatieve lessen voor groep 1 t/m. 4 |
| Za 12 maart | Slippenpad |
| Do 24 maart | Boerderijdieren Kiboehoeve & Freistal |
| Za 2 april | Bezoek Kiboehoeve |
| Do 7 april | Vogels |
| Za 9 april | Bezoek Sophiapolder |
| Do 21 april | Bomen |
| Za 23 april | Paspoort van je boom |
| Do 12 mei | Wilde bloemen en planten |
| Za 14 mei | Bezoek Hooge Nesse |
| Do 19 mei | Bodemdieren |
| Za 21 mei | Kriebelbeestjes |
| Do 9 juni | Waterdierjes |
| Za 11 juni | Ontdek de waterkant |
| Do 20 okt | Diploma uitreiking |



Aanmeldingsformulier

Schoolgidsencursus 2022 in 't WEETPUNT
 Ik meld mij graag aan voor de IVN SCHOOLGIDSENCURSUS

Naam:
 Adres:
 Postcode: Plaats:
 e-mail:

Kruis s.v.p. aan op welke dagdelen u stage kunt lopen:

Dinsdagmorgen woensdagmorgen donderdagmorgen vrijdagmorgen
 Formulier opsturen naar Connie van Schaik - Dubbelman, Klarinetsingel 184, 3335 DE Zwijndrecht of aannelden bij : cdubbelman@kopnplanet.nl

Openstellen Weetpunt

Beste mensen,

Helaas heeft het DB van de Stichting moeten besluiten om 't Weetpunt gesloten te houden tot de volgende persconferentie op **25 januari**

We vinden dit zeer vervelend maar het is niet anders, er komen andere tijden.

We willen iedereen vragen dir besluit te respecteren.

Met vriendelijke groet

Cees Roosendaal

Bomen kap



AD NEWS REGIO SPORT SHOW VIDEO PODCASTS F

Regio wijzigen Almelo Alphen Amersfoort Amsterdam Apeldoorn Arnhem

Waarom de bouw van 37 huizen rond oude boerderij in Zwijndrecht nog wel even gaat duren

Woningbouw op de plek van de boerderij 't Hoff in Zwijndrecht gaat ten koste van steenmarters, dwergvleermuizen én het vertrouwen van buurtbewoners in de gemeente. Een groot deel van de gemeenteraad is nog niet toe aan een beslissing.

Peter Koster 10-02-22, 09:01

Dat bleek dinsdagavond tijdens een eerste bespreking van het bestemmingsplan door de raad Zwijndrecht. Dat de in slechte staat verkerende boerderij, één van de laatste twee binnen de bebouwde kom in Zwijndrecht, in ieder geval [qua beeld behouden blijft](#) in Zwijndrecht, dat doet menig raadslid deugd. Maar voor het overige blijven er vooral toch veel vragen.

Lees ook

 **PREMIUM** Laatste boerderij van Zwijndrecht tóch tegen de vlakte, maar historische elementen blijven behouden

Raadsleden konden daarom slechts hun vragen stellen en opmerkingen plaatsen. Wethouder Jos Huizinga beantwoordt die schriftelijk, waarna er minstens één nieuwe vergadering nodig is voordat de gemeenteraad een knoop door kan hakken.

Het schuurt tussen gemeente en burgers

Maar of dat lukt, is de vraag, al is het maar omdat gemeente en buurtbewoners het hartgrondig oneens zijn, zelfs over de manier waarop de inspraak verlopen is. Waar Huizinga de loftrumpet steekt over de 'uitgebreide participatie van de burger', vertelden insprekers de raad dat ze het gevoel hebben dat het plan voor 37 woningen hen door de strot geduwd wordt. „Dat schuurt”, constateerde gemeenteraadslid Laura Kroes (GroenLinks).

Dat probleem zit dieper dan het woningbouwplan zelf. De gemeenteraad besprak nog maar kort geleden dat de communicatie met de inwoners beter moet. Daarbij komt dat uitgerekend dit bouwplan gerealiseerd wordt langs de blauwe brug ofwel de Burgemeester van 't Hoffweg. Na jarenlange discussies heeft de gemeenteraad [onlangs besloten](#) dat vrachtwagens daarover toch weer naar de A16 mogen rijden. Maar onderzoek naar het extra verkeerslawaai lijkt gebaseerd op de situatie dat truckers dat niet mochten.

Groene buffer wordt grijze muur

Dan is er nog de natuur. Regionale milieuorganisaties geven grif toe dat een rijtje populieren inderdaad in slechte staat verkeert. De essen en esdoorns langs de Burgemeester Van 't Hoffweg daarentegen zijn volgens hen zeer waardevol. Waar natuurbeschermers pleiten voor behoud van die bomen als verblijfplaats voor vleermuizen, zien bewoners van de Johannes Poststraat (aan de andere kant van de Van 't Hoffweg ofwel de blauwe brug) hun groene uitzicht veranderen in een grijze muur.





Afscheid Marco

Marco van Kempen al jaren het gastvrije gezicht van 't Weetpunt. Heeft nu een mooie baan voor hele dagen bij de gemeente Dordrecht in het gemeentehuis van Dordrecht gekregen. Door de corona verviel het afscheid.



Daarom zijn Cees de Baat namens het bestuur van de Stichting Natuur & Landschap Zwijndrechtse Waard

Attie en Connie namens alle IVN Schoolgidsen een bezoek gaan brengen bij Marco thuis.

Marco heeft dit zeker verdiend.

Hij was de Gastheer van 't Weetpunt, Altijd een vriendelijk gastvrijwoord

Stond voor iedereen klaar met koffie en thee

Hield alles keurig bij.

Wat je ook vroeg het kwam in orde.

Marco er komt een feestje ... wil jij de slingers ophangen, stoelen klaarzetten?

Morgen ontvangen we een school, of er is een workshop. Marco stond klaar.

Hij was dus nu ook zeer verrast met de prachtige bosbloemen die hem overhandigd werd.

Blij en stralend met de kalender die door Geno is gemaakt met foto's van 't Weetpunt.

Met de Oorkonde, als dank en hulde voor alles wat hij voor 't Weetpunt heeft gedaan en alle andere cadeaus

Attie veel dank voor het organiseren van dit afscheid

Marco het ga je goed, we missen je nu al.

Dank namens ons allen het Bestuur en de IVN Schoolgidsen van 't Weetpunt

Bruine grazers in het dorp

Naast de konijnen die je hier en daar in hokjes kan vinden in Ambacht, komen hier ook nog wilde konijnen voor. Veel Ambachters zullen de konijnen wel kennen die (zeker vroeger) in flinke aantallen bij het viaduct over de A16 zaten. Ook nu zitten ze daar nog steeds, maar ook elders (zoals langs de Veersedijk en in het Sandelingenpark) kan je wilde konijnen tegenkomen.

In Nederland zijn wilde konijnen, die in tegenstelling tot tamme konijnen altijd egaal grijsbruin van kleur zijn, in de Middeleeuwen ingevoerd vanuit Frankrijk en het Middellandse Zeegebied. De aantallen konijnen verschillen echter nogal tussen de jaren, want ze zijn enorm gevoelig voor ziekten. In de vorige eeuw is het aantal konijnen in Nederland sterk gedaald door myxomatose, een ernstige konijnenziekte waaraan meer dan 90% van de konijnen doodgaat. Ook nu komt deze ziekte nog steeds voor, maar ook andere ziektes leiden soms tot massale sterfte onder konijnen. Op dit moment lijken de aantallen weer toe te nemen en zie ik op steeds meer plekken weer konijnen verschijnen.

Konijnen leven in holen die ze zelf graven, en hebben daarom een sterke voorkeur voor zandgrond. Tot in de vorige eeuw kwamen ze dan ook met name voor in de duinen en op de Nederlandse zandgronden (bijv. Noord-Brabant Veluwe), maar door de aanleg van snel- en spoorwegen zijn ze door heel Nederland verspreid. Deze wegen worden op zand gelegd en zodoende zijn ze ook in Ambacht terecht gekomen. Vandaar ook dat ze bij het viaduct zitten, waar ze in het opgebrachte zand makkelijk gangen in kunnen graven. In deze gangenstelsels leven tot maximaal 10 konijnen bij elkaar en kunnen vanaf januari de eerste jongen weer geboren worden. Konijnen doen niet aan winterslaap en zijn nogal plaatstrouw, meestal komen ze niet verder dan 50 meter van hun hol. Met hun korte achterpootjes (vergeleken met hazen) kunnen ze immers ook niet langdurig hard rennen, maar bij gevaar kunnen ze wel over korte afstand richting het hol sprinten.



Foto: Richard van Vugt

Konijnen ze echte vegetariërs en het voedsel bestaat uit eiwitrijke en licht verteerbare plantendelen, zoals jonge scheuten en wortels van grassen en kruiden. Ze zoeken dan ook graag naar hun voedsel in korte vegetaties, die ze al grazend ook kort kunnen houden. Ook jonge struikjes en boompjes eten ze, en zodoende kunnen ze (als ze met veel zijn) grote stukken kaal en openhouden. Overigens eten ze niet alleen gras en kruiden, maar ze kunnen ook bomen geheel ontdoen van schors en het is niet ongebruikelijk dat ze een deel van hun keutels weer opeten. Op deze manier kunnen ze daar onverteerd voedsel alsnog uit halen, want de uitwerpselen zijn vaak nog rijk aan vitamines en eiwitten. Na de tweede verteringsronde deponeren ze stevige keutels bovengronds, die je in hoopjes kan vinden. Ook als er overdag geen konijn te zien is (ze zijn met name actief in de schemering en de nacht), verraden deze keutels de aanwezigheid van deze bruine grazers.

Heeft u vragen, zelf wat onbekends gezien of andere opmerkingen? Mail me gerust:

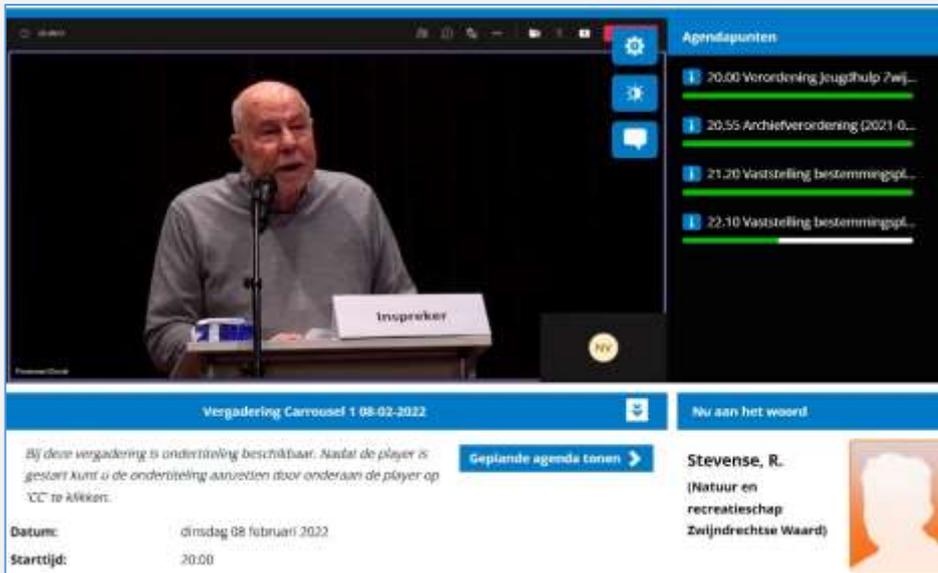
cornelisfokker@gmail.com

PERS BERICHTEN

Een boom voor boom

Ron Stevense heeft ingesproken in de Carrousel van 8 februari 2022. Aan de orde kwam daar [om 22.10] de vaststelling bestemmingsplan Lindtsebenedendijk 149 – 151, locatie 't Hoff. Terug te zien en te horen op de website van de gemeente Zwijndrecht via de volgende link:

<https://zwijndrecht.raadsinformatie.nl/vergadering/940261/Carrousel%201%20%2008-02-2022>



De tekst die Ron uitsprak:

“Een boom voor een boom is een opmerking die in de gemeente Zwijndrecht een eigen leven is gaan leiden. Vooral op papier.

In 2014 werd ik gevraagd door de toenmalige verantwoordelijke Kees Noordermeer om mee te

denken over biodiversiteit van de gemeente Zwijndrecht.

Deze was te lezen in de “Natuurkansenkaart van de Gemeente Zwijndrecht”. Hier heb ik toen een visie en toelichting op gegeven, die is uitgereikt aan de gehele gemeenteraad en wethouders.

In 2015 verscheen “inventarisatie Natuur Wetenschappelijk Centrum beschermde soorten” Wat is er met dit rapport gedaan?

*De toenmalige medewerker groenbeheer Ton van den Dulk introduceerde een **Bomensite**. Waar iedereen kon zien hoe het met de bomen gesteld is in Zwijndrecht. De site is verdwenen en de bomen???*

*In 2017 kwam **de bestuursopdracht groenvisie** uit. U kent dat wel gezond klimaat, waarom groen? Enz. enz....*

In de wijk waar ik woon, kwam bij de renovatie van het riool een bomenplan tevoorschijn. Grote monumentale bomen (minimaal 50 jaar oud) zouden blijven. Helaas gingen die door die grondwerkzaamheden alsnog dood.

Kwalitatief zijn er geen gelijkwaardige bomen herplaatst. Voor geïnteresseerden: ik ben in het bezit van die bomenkaart.

*In 2018 kwam het **plan Groen leeft. Integraal groenbeleid van de gemeente Zwijndrecht**. Ook daarna was het weer stil.*

*In 2020 was er een carroussel op 14 september: **Het belang van bomen voor de gemeente**. Hoe werken we in Zwijndrecht aan een gevarieerde, boomrijke leefomgeving? Hier sprak de gemeenteraad dinsdagavond 15 september over tijdens de behandeling van het Bomenbeleidsplan 2021 – 2030. De gemeenteraad ziet de waarde van het Bomenbeleidsplan, maar is ook kritisch over de manier waarop er met de compensatiemaatregel 'een boom voor een boom' wordt omgegaan. Daarnaast zijn er veel vragen over het opstellen van een waardevolle bomenlijst.*

De gemeenteraad ziet het belang van bomen en groen. Bomen zorgen voor verkoeling tijdens een hete zomer en tijdens regenbuien nemen bomen veel water op. Ook zijn ze belangrijk voor de

biodiversiteit; er leven veel vogels en insecten in. Daarom is het goed dat er een beleidsplan is opgesteld waarin is beschreven hoe er de komende jaren wordt omgegaan met bomen.

Een boom voor een boom

In het plan is ook de compensatiemaatregel 'boom voor een boom' als principe opgenomen. Voor elke boom die gekapt wordt, moet een boom terugkomen. In het plan is opgenomen dat er gecompenseerd kan worden door een groen dak toe te passen. De gemeenteraad is zeer kritisch op deze manier van compenseren. Wethouder Jacqueline van Dongen zegt toe dit punt aan te scherpen in het plan, zodat er in eerste instantie altijd geprobeerd wordt om een boom met een boom te compenseren, ook als dat niet kan op dezelfde plek. Dan wordt er gekeken naar een andere plek in de gemeente.

U begrijpt dat niemand meer gelooft dat een boom voor boom een waarheid is. Wie controleert dit, wie neemt initiatief?

Bij elke kap meteen een nieuwe plek aanwijzen. U, gemeenteraad, doe het dan ook!

En begin met de 180 bomen die bij Heerlijkheid 't Hoff staan, te redden! Er is al dus een begin als je niet kapt. De bewoners zijn niet - net zoals ik - tegen huizen bouwen, maar een plan van hen - dat net zoveel te bouwen huizen bevat - wordt gewoon genegeerd."

Op weg naar natuurinclusieve zon- en windparken

Sinds enige tijd is de Natuur en Milieufederatie Zuid-Holland als procespartner betrokken bij de planvorming rondom een aantal zonneparken en een windpark. Voor de zonneparken gaat het om zoekgebieden in de Kijfhoek, gemeente Zwijndrecht, in de Betuwelijnzone, gemeente Hardinxveld-Giessendam en in de gemeente Hoeksche Waard.

De status van deze projecten loopt uiteen: in de Kijfhoek is inmiddels een projectgroep gevormd met onder andere Solarfields, Eneco en de Drechtse Energie en zijn er eerste gesprekken geweest met de gemeente Zwijndrecht. In Hardinxveld-Giessendam zijn eerste gesprekken geweest met o.a. Eneco en Solarfields, en in de Hoeksche Waard bevinden we ons in de beginfase van verkennende gesprekken. Daarnaast zijn we betrokken bij de ontwikkeling van een windpark bij de A4-N11 bij de Grote Polder in Zoeterwoude, in samenwerking met Rijnland Energie en Eneco.

Als NMZH willen wij als onafhankelijke procespartner een bijdrage gaan leveren bij de realisatie van deze projecten. Het is voor ons van belang dat zoeklocaties voor zonneparken en windparken geen grote landschappelijke -/of natuurwaarden hebben en voldoen aan onze afwegingscriteria. Als procespartner geven we input om tot een natuurinclusief geheel te komen. Daarbij wordt niet alleen duurzame opwek gerealiseerd, maar krijgt ook de natuur, en met name de biodiversiteit een boost. De integrale aanpak van de gebieden is voor ons van belang: door meervoudig ruimtegebruik kan het gehele gebied naar een hoger niveau getild worden, waardoor het ook een plek wordt om te recreëren, om doorheen te fietsen, en om van de natuur te genieten. Door deze samenwerking willen wij laten zien dat het mogelijk

is om samen met de omgeving tot gedragen ruimtelijke ontwerpen te komen voor duurzame energie opwek. Wij willen dat participatie en communicatie met omwonenden en direct belanghebbenden vanaf het begin bij deze projecten goed is geregeld.

Daarbij willen wij ook een betere balans tussen lusten en lasten in het gebied zelf, door bij deze projecten uit te gaan van minimaal 50% lokaal eigendom. Met mogelijkheden voor financiële participatie voor de directe omgeving.

Flappie: achteruitgang sinds eerste kerstdag 1961



[Zoogdierverseniging](#)

23-DEC-2021 - Het was eerste kerstdag, 1961, wij weten het nog goed... Sinds 1961, of eigenlijk sinds 1950, gaat het niet goed met de wilde flappies: de hazen en konijnen in Nederland. Ze zijn in aantal met meer dan vijftig procent afgenomen sinds 1950 en staan daarom op de Rode Lijst Zoogdieren.

Eerste kerstdag staat voor de deur en het is vaak de kunst om een lekker en vooral goed gevarieerd menu op tafel te zetten. Net als wij houdt *Flappie* van een gevarieerd menu en een warm thuis. Maar helaas is dat al meer dan zestig jaar in Nederland niet overal meer verkrijgbaar. De algemene soorten haas en konijn worden steeds minder algemeen. En doordat hazen en konijnen zo achteruitgaan, wordt dat ook voor andere soorten een probleem.

Dubbel pech

Konijnen hebben zelfs een dubbel probleem. Ze hebben veel te lijden gehad onder virusinfecties zoals myxomatose en RHD2-virus. Zodra de konijnenpopulatie van zo'n virus herstelt, is hun leefgebied dichtgegroeid met grassen en struiken als gevolg van stikstofdepositie. Hierdoor hebben konijnen te weinig open zand om hun burchten in te graven en missen ze een warm thuis. Zo komt de klap dubbel aan.

De voedselpiramide

Dat het slecht gaat met soorten als het konijn, is een probleem voor veel meer diersoorten. Zo is het konijn het belangrijkste prooidier voor de hermelijn. Als het konijn wegvalt uit de voedselpiramide, wordt het ook voor de hermelijn moeilijker. Daardoor staat ook dit kleine roofdier op de [Rode Lijst Zoogdieren](#). En wat geldt voor de roofdieren, geldt ook voor andere prooidieren: doordat er minder konijnen en hazen zijn, worden bij dezelfde roofdierstand andere dieren meer belaagd, zoals de grutto. Immers, hoe meer

diersoorten er in een prooidiergemeenschap leven, hoe minder risico er ontstaat voor één bepaalde soort. Een gevarieerd en kleinschalig landschap is dus essentieel.

Gevarieerd menu en een warm thuis

De haas houdt van Engels raaigras, maar alléén maar Engels raaigras is geen pretje. Wij willen met kerst ook niet alléén maar kerststol eten, al is het nog zo lekker. Hazen leven in kleinschalig agrarisch landschap, waar ze hun warme thuis vinden in houtwalletjes, bosjes en struwelen. Dat warme thuis hebben ze vooral nodig als het 's nachts zo koud kan vriezen, en straks in het voorjaar als er jonge haasjes



Konijn (Bron: Jaap Mulder)

komen.

Beschermen werkt!

Als je maatregelen neemt, kunnen soorten weer terugkomen, dat hebben we geleerd van onder andere de otter. Dat kan ook voor haas en konijn. Heel Nederland moet daarvoor weer minimaal voldoen aan de basiskwaliteit natuur. Eigenlijk is het heel simpel: als Nederland ook buiten de natuurgebieden schoon en

afwisselend genoeg is, dan kunnen algemene soorten algemeen blijven. Minder stikstofdepositie gaat helpen voor konijn, waardoor er weer een afwisseling komt van open zand, bloemrijke begroeiing en struiken. Het terugbrengen van de afwisseling in het agrarisch gebied met vele soorten grassen, kruiden en houtwalletjes gaat de haas helpen. Hiermee voorkomen we dat we deze dieren straks alleen nog kennen van Youp van 't Hek.

We doen dus een suggestie voor het kerstmenu: een variëteit aan kruiden en genieten van een warm thuis (maar niet in het fietsenschuurtje komen!).

Tekst: Ellen van Norren, Annelies Elsendoorn & Glenn Lelieveld, [Zoogdiervereniging](#)

Foto's: Sim Broekhuizen; Jaap Mulder

Een vierkante meter wildernis bij je thuis: doe mee met 'De Wilde Tuin'

In het nieuwe citizen science project 'De Wilde Tuin', worden tuinbezitters in het hele land uitgenodigd om vier seizoenen lang een klein stukje van hun tuin te laten verwilderen. Dus: geen onkruid meer wieden, niet sproeien, bladeren laten liggen, etcetera. NIOO-onderzoeker en rewilding-professor Liesbeth Bakker is een van de wetenschappelijke begeleiders van het project.

Wat maakt een vierkante meter - want zo groot is het stuk tuin waarom het gaat - nou uit? Verrassend veel, volgens stadsecologen. Eén betontegel minder kan al voor betere afwatering zorgen bij zware regens zoals een paar jaar terug. En niet zo strak aanharken zorgt voor voedsel, water en beschutting voor insecten en ander o zo belangrijk leven. Zo sluit '[De Wilde Tuin](#)' aan bij "de maatschappij-brede trend om niet tégen maar mét de natuur te werken", zeggen de initiatiefnemers, *NRC Handelsblad* en Tilburg

University. Samen met ecologen willen ze kijken wat er dan gebeurt: wat voor spannende planten, krioelende beestjes en onverwachte bloemenpracht komen de deelnemers straks tegen?



Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO-KNAW) Tilburg Universiteit

In je hoofd

Maar dat is nog niet alles. Bij 'De Wilde Tuin' gaat het ook om hoe je het zelf beleeft, en wat het met je doet. Want waar komt dat verlangen eigenlijk vandaan om alles maar de hele tijd strak en netjes te willen houden? Komt dat uit de tuinbezitters zelf? Of is het omdat het nu eenmaal zo hoort, en omdat ze bang zijn voor de afkeuring van de burens?

Deelnemers gaan het wilde stukje tuin op verschillende manieren beleven. Dat doen ze met hun eigen zintuigen, en met een paar eenvoudige hulpmiddelen. Ervaringen worden vervolgens gedeeld in *NRC*, onder andere in de vorm van persoonlijke verhalen, foto's en 'harde' gegevens over plant- en bodemleven. Daarbij krijgt elk seizoen zijn eigen thema. Een panel van zes wetenschappers - onder wie Liesbeth Bakker van het NIOO - staat klaar om de resultaten te duiden. Zo willen de initiatiefnemers kijken of netheid echt een persoonlijke voorkeur is, of iets dat wordt ingegeven door anderen. En hoe moeilijk het is om de norm te veranderen, van 'netjes aangeharkt' tot 'natuurvriendelijk'.

Handje helpen

Dat 'rewilding' ook op deze schaal zin heeft, en wat het precies inhoudt, wordt ook duidelijk uit [een interview voor het project](#) met één van Bakker's collega's, de Deense ecooloog Jens-Christian Svenning. Die heeft zijn 'saaie gazon' laten verwilderen tot een plek met maar liefst 250 plantensoorten. Waaronder een aantal bijzondere, zoals de brede orchis. Zijn tip is dat je de natuur best een handje mag helpen, anders gaan bepaalde soorten domineren en ligt eentonigheid op de loer. Plaats daarom een houtblok voor de pissenbedden, maak een poeltje of plant zaadjes. Volgens Svenning kunnen deelnemers aan 'De Wilde Tuin' op hun vierkante meter zo tot wel twintig nieuwe soorten krijgen.

Eén van de manieren om het verschil te meten, is door mee te doen aan [de jaarlijkse Bodemdierendagen](#) van het NIOO, het Centrum voor Bodemecologie en steeds meer organisaties die daarbij helpen. Als je daar je waarneming invult, breng je het bodemleven in kaart en krijgt je tuin automatisch een cijfer voor de biodiversiteit. De Bodemdierendagen gaan daarom dit jaar ook samenwerken met 'De Wilde Tuin'.

Grote belangstelling

Het project is gister in *NRC Handelsblad* gelanceerd. Maar de website ging afgelopen week al live. Volgens Ben Vollaard, hoofddocent aan Tilburg University en organisator samen met *NRC*, is de belangstelling groot. "Mensen weten het nu al te vinden en zijn enthousiast. Zonder publiciteit duizenden aanmeldingen op de eerste drie dagen... dat belooft wat!"

'De Wilde Tuin' heeft financiële ondersteuning ontvangen [vanuit het pilotfonds 'Gewaardeerd!'](#) van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW)

Tekst: [NIOO-KNAW](#) & [Tilburg University](#)

Foto: [Bodemierendagen.nl](#)

We planten massaal verkeerde bomen en dat bedreigt de Nederlandse natuur



In Nederland worden op grote schaal de verkeerde bomen geplant, waarschuwen ecologen tegen NU.nl. De zogeheten 'bossenstrategie' heeft een kokervisie op CO2, waardoor niet wordt gekeken naar gebiedseigen soorten en het verlies van unieke biodiversiteit zelfs versnelt. Ze roepen op de aanplant te herzien, om verdere natuurschade te stoppen.

Nog maar 2 à 3 procent van de Nederlandse bossen bestaan 'voor een substantieel deel' uit wilde bomen en struiken. Dat is de schrikbarende conclusie van ecooloog Bert Maes na dertig jaar veldwerk door heel Nederland.

Die conclusie is niet doorgedrongen tot het nationale klimaatbeleid. Met de bedoeling CO2-uitstoot te [compenseren](#) besloot het vorige kabinet dat Nederland in 2030 [10 procent](#) extra bos moet hebben. **'Blinde vlek voor kwaliteit van bossen'**

De aanplant uit deze 'bossenstrategie' is al begonnen, en op sommige plaatsen met desastreuze gevolgen voor de Nederlandse biodiversiteit, zegt Maes. "Een uniek rivierbos in Noord-Limburg en de oude boskern van Overlangbroek in de provincie Utrecht kunnen als genenbron als verloren worden beschouwd."

Er worden bomen bijgeplant die niet in die regio's en bostypen thuishoren. Dat verstikt de laatste restjes wild bos, waar boomzaden van heel andere soorten naar binnen waaien.

"Er is in Nederland uitzonderlijk weinig aandacht voor de kwaliteit van bossen. Er bestaat geen opleiding waar je kunt leren hoe onze bossen in elkaar steken, welke bomen er thuishoren en waarom. Ook in de nieuwe bossenstrategie is dit een blinde vlek."

Planters negeren 18 Nederlandse rozensoorten

Ook in het verleden zijn in Nederland massaal bomen aangeplant van commerciële kwekers, met zeer geringe genenrijkdom. Bovendien zijn de bomen vaak niet inheems.

"Het overgrote deel van het hout dat je in Nederland tegenkomt is niet autochtoon", zegt hoogleraar plantecologie Joop Schaminée. "Het zijn allemaal nakomelingen van aanplant uit verkeerd plantgoed."

Het speelt in bossen, langs wegen en in openbaar groen. Nederland heeft maar liefst 18 inheemse rozensoorten. "Maar gemeenten planten overal de rimpelroos, uit Oost-China."

'Snelwegsleedoorn' uitgebloeid als bijen ontwaken

Waar wel inheemse bomen en struiken worden geplant, zijn deze vaak alsnog niet gebiedseigen. Uiterlijk zijn het subtiele verschillen, maar ecologisch kunnen die grote gevolgen hebben, beklemtoont Schaminée.

"Neem de sleedoorn. Wij denken inmiddels dat die hoort te bloeien in februari of maart, maar dat is de Zuid-Europese, die massaal is aangeplant langs snelwegen. Die heeft een ander bloeiritme, afgesteld op het mediterrane klimaat. De Nederlandse sleedoorn bloeit half april."

Dat leidt tot een 'ecologische mismatch': tegen de tijd dat de van sleedoorn afhankelijke insecten actief worden, is de snelwegsleedoorn al uitgebloeid. "Als je dan langs beken in Overijssel loopt waar nog groepen wilde sleedoorns staan, is dat niet alleen een zee van witte bloesem, maar gonst het er ook van talloze bijensoorten."

Eindeloos kopiëren maakt kwetsbaar voor plagen

Een ander probleem is dat bij aanplant dezelfde boom of struik vaak eindeloos is gekopieerd. De genetische diversiteit is daardoor veel lager dan in de wilde populaties - en dat maakt de soorten kwetsbaar.

Zo is in Nederland de es een belangrijke inheemse boom waar veel mossen, insecten en vogels van afhankelijk zijn. Maar de meeste essen zijn aangeplant, en die vallen massaal ten prooi aan de 'essentaksterfte', een ziekte veroorzaakt door een Aziatische schimmel. In wilde populaties is het aantal genen groter, waardoor de kans groter is dat een boomsoort een natuurlijke afweer ontwikkelt tegen dergelijke plaagziekten.

Die laatste restjes natuurlijk bos - soms ook verstopt in eeuwenoude heggen en houtwallen - zijn een schatkamer aan biodiversiteit, zegt Maes. Hij pleit ervoor die genenbanken te beschermen én te gebruiken voor natuurherstel met gebiedseigen soorten.



Zie ook: **185 miljoen bomen planten, is dat wel goed voor het klimaat?**

Richtingenstrijd tussen klimaat en ecologie

Onder de bossenstrategie gaat ook een richtingenstrijd schuil tussen klimaat en ecologie. Naast CO₂-opname, moet de bomenplant helpen om gevolgen van klimaatverandering op te vangen.

Daar wordt volgens Schaminée een gevaarlijke denkfout gemaakt. "We dreigen nu Zuid-Europese soorten als okkernoot en steeneik in onze bossen bij te planten, om

klaar te zijn voor de hetere en drogere zomers van de toekomst. Dat is een herhaling van fouten uit het verleden en een ramp voor de inheemse ecologie, die geen relaties heeft met die soorten."

"Het is bovendien een ernstige onderschatting van het aanpassingsvermogen van onze eigen soorten. Juist in die hoge genetische diversiteit van de laatste wilde populaties zit ook het vermogen van onze eigen bomen om zich aan te passen aan klimaatverandering. Als het doel is onze natuur te versterken, moeten we inzetten op die biodiversiteit."

Oudste boskernen ouder dan de hunebedden

Maes vindt dat we de bomen ook als erfgoed moeten beschouwen. "Sommige oude boskernen zijn duizenden jaren oud, zelfs ouder dan onze hunebedden."

Hij ziet ook tekenen van hoop. "Terreinbeheerders krijgen interesse in de wilde genenbronnen, en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit heeft sinds kort een commissie voor inheemse bomen en struiken."

"Hopelijk leidt het groeiende draagvlak tot actieve bescherming van onze laatste bronpopulaties, en een directe herziening van de huidige aanplant."

Zie ook: **Natuurorganisatie: Laat nieuwe bossen 'wandelen' door landschap**

Door: Rolf SchuttenhelmBeeld: AFP



Jaarrond Tuintelling; telt u mee?

Amper twee weken geleden telden maar liefst 170.000 mensen de vogels in hun tuin of op het balkon. Dat toont eens te meer de groeiende interesse in vogels en de eigen tuin. Het is begrijpelijk dat dit tellen naar meer smaakt! Wat houdt u tegen om dit vaker te doen? Met de Jaarrond Tuintelling kunt u structureel tellingen in uw tuin uitvoeren, van vogels én andere flora en fauna.



[Vogelbescherming Nederland](#)

De toenemende interesse in natuur is al langer zichtbaar. De Nationale Tuinvogeltelling trekt enorm veel tellers, maar ook een evenement als Beleef de Lente is immens populair.

Ten tijde van corona wist een fors aantal mensen de weg naar het bos te vinden voor een stevige wandeling. Kortom; allemaal mensen die een bovengemiddelde interesse voor natuur lijken te hebben, en dus potentiële deelnemers voor de [Jaarrond Tuintelling!](#)

Waarom een ‘jaarrond’ tuintelling?

Eigenlijk weten we nog nauwelijks wat er allemaal in onze tuinen leeft. En dat terwijl alle tuinen in Nederland samen een oppervlakte hebben van vijf tot zes keer de Oostvaardersplassen! Dankzij tuintellingen krijgen we een beter beeld over wélke soorten wáár voorkomen. Dat geldt voor diersoorten, maar ook voor planten. Zeker wanneer er op gezette tijden een telling wordt doorgegeven, levert dat een schat aan informatie.



Met een vijver in de tuin zijn er vast ook amfibieën te tellen, zoals deze poelkikker (Bron: Marc Scheurkogel)

Laagdrempelig

Laat u overigens niet afschrikken door het structurele aspect van de tuintelling. Toegegeven, het is belangrijk dat u regelmatig tellingen doorgeeft. Maar dat betekent zeker niet dat verwacht wordt dat u 365 dagen per jaar alles in uw tuin in kaart brengt. Ook een wekelijkse of maandelijkse telling levert al veel boeiende informatie.

Ook is het zeker niet zo dat u van alles wat in uw tuin leeft verstand hoeft te hebben. U kunt zelf een keuze maken wélke soorten u wilt tellen. Wanneer u weinig affiniteit heeft

met vogels, maar erg veel weet van libellen, amfibieën of planten, kunt u er bijvoorbeeld voor kiezen om alleen die soorten 'aan te vinken'. Enfin; eigenlijk wijst het zich vanzelf.

1 selecteer naar welke soortgroepen je gekeken hebt

ook wanneer je tijdens deze telling geen soorten binnen deze soortgroep hebt waargenomen.

- | | | |
|---|--|---|
| <input checked="" type="checkbox"/>  Vogels | <input checked="" type="checkbox"/>  Zoogdieren | <input checked="" type="checkbox"/>  Dagvlinders |
| <input checked="" type="checkbox"/>  Libellen | <input checked="" type="checkbox"/>  Amfibieën | <input checked="" type="checkbox"/>  Insecten |
| <input checked="" type="checkbox"/>  Nachtvlinders | <input checked="" type="checkbox"/>  Vissen | <input checked="" type="checkbox"/>  Weekdieren |
| <input checked="" type="checkbox"/>  Spinnen | <input type="checkbox"/>  Planten | <input checked="" type="checkbox"/>  Overige Soorten |

U kunt zelf de soortgroepen selecteren die u wilt tellen (Bron: Tuintelling.nl)

Jaar van de Merel

Het belang van tellingen is duidelijk. Een sprekend voorbeeld waarbij tellingen een nuttige bijdrage leveren is de merel.

De afgelopen jaren bespeurden we een afname van de merelpopulatie. In ieder geval ten dele zal dit te verklaren zijn door het usutuvirus, dat van 2016 tot en met 2019 rondwaarde. In die tijd nam het aantal merels in tuinen met maar liefst 35 procent af. Prompt maakten de jaarrond tuintellers in 2016 voor het eerst melding van dode vogels en [in de jaren erna was de afname van het aantal merels overduidelijk](#).

De Jaarrond Tuintelling levert dus belangrijke ondersteunende informatie. Maar het usutuvirus alleen vormt geen volledige verklaring voor de afname van de merel. Daarom is 2022 door SOVON en Vogelbescherming Nederland uitgeroepen tot het Jaar van de Merel. Structurele gegevens over merels in de tuinen zijn dus zeer welkom! En daar kunnen de 'tuintellers' een belangrijke bijdrage aan leveren. Kijk op [jaarvandemerel.nl](#) hoe u kunt helpen.

Tel dus mee!

Kortom: de Jaarrond Tuintelling geeft een bron aan informatie, roept boeiende vragen op en creëert een hoop extra interesse in het tuinleven. Nuttig en vooral ook erg leuk om te doen. Inmiddels zijn we hard op weg om de 30.000ste tuinteller te verwelkomen! Lijkt het u leuk ook mee te tellen? Ga dan naar [tuintelling.nl](#).

Tekst: [Jaarrond Tuintelling](#)

Foto's: Marc Scheurkogel; Tuintelling.nl

Gemiva winkel in het Weetpunt



de spullen van Gemiva ook
contactloos, met pin of telefoon
betaald worden



GEMIVA-SVG GROEP

Samen maken we het verschil

Vogelhuisjes
Kaarsen
Decoratie
Aardewerk
Vogelvoerbakjes
En nog veel meer leuke
dingen voor u huis
U steunt hier Gemiva
het Weetpunt

Contante betaling

Buiten de regio

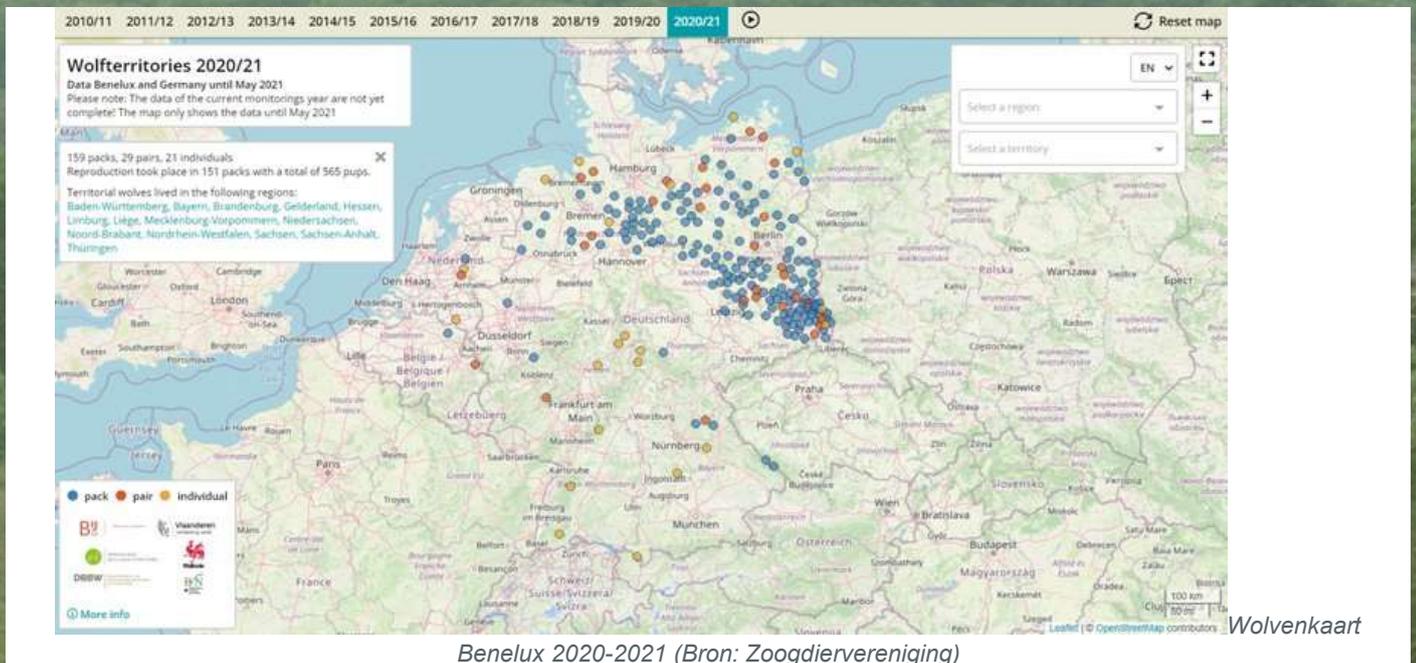
Wolven in de Benelux en Duitsland in kaart gebracht

[BIJ12 Zoogdiervereniging](#)

23-FEB-2022 - De wolf is een soort die niet aan landsgrenzen gebonden is. De wolven in Nederland maken deel uit van de Centraal-Europese en de Alpiene wolvenpopulatie. Samenwerking tussen de Benelux en Duitsland heeft ertoe geleid dat er een grensoverschrijdende kaart van de wolventerritoria is gemaakt. Zo werken overheden samen om de wolvenpopulatie in beeld te brengen.

Ontwikkeling van wolventerritoria

Op [de kaart](#) is in beeld gebracht waar wolven in de Benelux en Duitsland de afgelopen jaren zijn waargenomen en hoe zich dat in de tijd heeft ontwikkeld. Op de kaart met wolventerritoria staat aangegeven of het gaat om een individu, een paar of een roedel. Deze kaart geeft een goed beeld van de ontwikkeling in de verspreiding en voortplanting van wolven in de Benelux en Duitsland door de jaren heen. Elk 'wolvenjaar' start in mei en loopt tot en met april van het jaar daarop. Hierbij wordt rekening gehouden met de biologie en voortplantingscyclus van de wolf.



Samenwerking

De terugkeer van de wolf in de Benelux maakt internationale samenwerking noodzakelijk. Enerzijds voor uitwisseling van informatie, kennis en data en anderzijds voor het maken van onderlinge afspraken over schade, beleid en monitoring. De kaart is ontstaan uit deze samenwerking. Diverse organisaties uit de Benelux en Duitsland hebben hiervoor informatie uitgewisseld.

Wolven in Europa

De kaarten kunnen in de toekomst worden uitgebreid met data uit andere landen. Zodat deze kaart de komende jaren mogelijk van steeds meer landen de informatie weergeeft. Wolven uit landen als Denemarken, Polen, Frankrijk en de Alpenlanden kunnen immers ook naar de Benelux migreren.

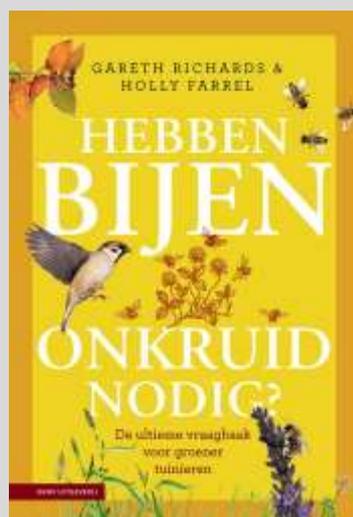
Meer informatie

De kaarten zijn tot stand gekomen met sponsoring van het [EuroLargeCarnivores](#). Het project wordt geleid door WWF Duitsland.

Tekst: [Wolven In Nederland](#)

Foto: Otto Jelsma

Kort WetensWaard



Helpt van onderzochte poep van grazers bevat insecticiden

Voor het tweede jaar op rij heeft ARK Natuurontwikkeling een onderzoek naar ontwormingsmiddelen en pesticiden in poep van grazers in en nabij natuurgebieden uitgevoerd in Nederland. Op meer dan de helft van de locaties werden dit jaar antiparasitaire middelen gevonden. Deze medicijnresten hebben grote negatieve impact op insecten, maar (indirect) ook op zoogdieren, vogels en reptielen.

Zeearend versus windmolen

In Flevoland is twee weken geleden een gezenderde zeearend tegen een windmolenwiek aangevlogen. 'Spike 20' is het zoveelste dodelijke slachtoffer van een windmolen in Nederland. Naar schatting sterven jaarlijks 50.000 vogels door zo'n botsing. En dat terwijl we aan de vooravond staan van nog veel meer nieuwe windmolens, op land en op zee. Wat moet er gebeuren? In Vroege Vogels een gesprek met Stef van Rijn van de Werkgroep Zeearend Nederland. Volgens Rik Harmsen van de Nederlandse WindEnergie Associatie (NWEA) vormen windmolens inderdaad een risico voor grote roofvogels als de zeearend. 'De windsector wil samen met de overheid bekijken hoe de risico's verminderd kunnen worden, daarom werken en betalen NWEA-leden mee aan een pilot met de zwarte wiek. Verder kunnen detectiesystemen soms een oplossing zijn. Detectie en gerichte stilstand kosten geld en energie, het is daarom belangrijk om goed af te wegen of en wanneer dit kan worden toegepast', aldus Harmsen.

**vrijwilligers
gevraagd!**

M/V

vrijwilliger worden?

Stichting Natuur & Landschap Zwijndrechtse Waard

**Wij bieden wij u de mogelijkheid aan om een (korte of eendaagse) cursus te volgen.
Er zijn vele mogelijkheden informeer gewoon eens!**

Werkgroep Flora en fauna

Werkgroep Weetpunt

Vogel Werkgroep

Werkgroep natuurbeheer

Boeren adviseren met erf beleid

**O.a. door het maken en plaatsen van
vogelkasten**

**Gastvrouw of gastheer voor het
“Weetpunt”**

Vogeltellers

Vogels tellen is leuk en kan eenvoudig beginnen

Excursies leiders

Werken in de natuur Hooge

Nesse/Veerplaat

Folder beschikbaar